

Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen

Kunnanhallitus 02.09.2024 § 146
278/01.04.00/2024

Valmistelijat

kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044 770 2206
pormestari markku.koskinen@karkola.fi puh. 045 160 4164
henkilöstöpäällikkö minna.nevavuo@karkola.fi puh. 044 770 2224
talouspäällikkö markus.saarikivi@karkola.fi puh. 044 770 2213

Kunnan taloudellinen tilanne ja talouden tasapainottaminen

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 11.12.2023 (§ 62) talousarvion vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2026.

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jonka hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma.

Vuoden 2024 talousarvio on 359 880 euroa alijäämäinen. Vuosina 2024-2026 taloussuunnitelmassa arvioidaan alijäämää kertyvän noin 831 000 euroa. Kunnan taseen ylijäämää 6,8 Meur, joten ylijäämä kattaa vielä taloussuunnitelman alijäämät.

Vuoden 2024 talousarvion toimintamenot ovat yhteensä noin 16,8 Meur, joka vastaa vuoden 2023 tilinpäätöksen taso. Kunnan henkilöstömenojen arvioidaan kasvavan noin 230 000 euroa.

Palvelujen ostojen arvioidaan kasvavan noin 69 500 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen arvioidaan pienenevän noin 180 000 euroa pääosin sähkön ja lämmityksen hinnan muutosten myötä.

Vuoden 2024 talousarvion toimintatuotot ovat noin 6,94 Meur, joka on noin 4,0 prosenttia enemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa 6,67 Meur. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä toimintatuotot olivat noin 6,66 Meur.

Tuottoja lisäävät 2,7 prosentilla kasvaneet myyntituotot ja tukien ja avustusten 43,8 prosentin kasvu. Tuet ja avustuksen esitetään talousarviossa varovaisuuden periaatteen mukaisesti. Maksutuottojen odotetaan pysyvän ennallaan ja muiden toimintatuottojen kasvavan 2,1 prosenttia.

Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 10,3 Meur. Yhteisöveron tuotto kasvoi vuonna 2023 noin 671 000 eurolla. Kuntien osuuden yhteisöveron tuotoista ennakoitaan laskevan. Vuonna 2023 verotuloja kertyi noin 10,2 Meur.

Vuoden 2024 talousarvioesityksessä valtionosuudet pienentyvät edelleen hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksesta. Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän noin 1,15 Meur vuodelle 2024. Vuonna 2023 kunta sai valtionosuuksia noin 1,64 Meur, johon sisältyi 210 000 euron harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta.

Talousarvioesityksessä vuosikate ei riitä kattamaan investointien myötä kasvanutta noin 1,5 Meur poistoerää, jolloin talousarvioluonnoksen tulos on 359 880 euroa alijäämäinen. Suunnitelmavuosien 2025 ja 2026 poistot ovat noin 1,57 Meur tasolla ja myös suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä.

Lainamäärä tulee kasvamaan vuoden 2024 aikana yhteensä noin 24,5 Meur tasolle, joka on noin 5 930 euroa asukasta kohden. Lisäksi on huomioitava kiinteistöleasing -järjestelyn noin 3,7 miljoonaa euron vuokravastuut.

Tasapainoisen talouden ehtona suunnitelmakaudella on toimintatuottojen kasvattaminen, toimintakatteen matala kasvu, pieni korkotason nousu ja investointien tehokas toteutus.

Talouden vakauttamisohjelman valmistelu

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 27.11.2023 (§ 221) käynnistää talouden vakauttamisohjelman valmistelun vuoden 2024 alussa ja nimetä kunnan johtoryhmän vastaamaan tehtävästä sekä raporttoimaan valmistelun etenemisestä kunnanhallitukselle. Kunnanhallitus raportoi valmistelun etenemisestä kunnanvaltuustolle.

Talouden vakauttamisen kokonaisratkaisu on valmisteltava laajapohjaisesti ja siihen on osallistettava luottamustoimielinten ja henkilökunnan lisäksi soveltuvin osin kuntalaiset, joille on perusteltua tarjota valmistelun edessä mahdollisuus tulla kuulluksi sähköisellä kyselyllä, jossa he voivat esittää ratkaisuja talouden vakauttamiseksi.

Päätettäväksi esitettävät toimenpiteet ajoittuvat vuosille 2025-2027 ja jokainen toimenpide arvioidaan huolellisesti. Kuntalaisten ja päättäjien tulee saada selkeä kuva esitetyistä toimenpiteistä ja niiden toteuttamisen arvioiduista vaikutuksista.

Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat

Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (449/2007 muutoksineen) 4 §:n mukaisesti työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:

- 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien tai hyvinvointialueiden tai näiden välisessä yhteistyössä;
- 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla ulkopuolisen työvoiman käytöstä tai liikkeen luovutuksesta johtuvia tai muita olennaisia henkilöstövaikutuksia;
- 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia;
- 4) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osaaikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tai aluehallitus tekee kunnan- tai aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Talouden vakauttamisohjelman valmistelu on verrattavissa talousarvioehdotukseen, joten toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanvaltuusto päättää vakauttamisohjelmasta.

Yhteistoimintamenettelyn aloittaminen

Edellä kuvatun perusteella Kärkölen kunta on työnantajana velvollinen aloittamaan yhteistoiminnasta annetun lain mukaisesti yhteistoimintamenettelyn.

Yhteistoimintalain säännöksiin perustuen on varauduttava vähintään kuuden viikon neuvotteluajanjaksoon ottaen huomioon se, että neuvottelut ovat käytyinä ennen kuin kunnanvaltuusto päättää talouden vakauttamisohjelmasta 11.11.2024.

Yhteistoimintamenettely ja -neuvottelu ulottuu kunnan koko organisaatioon ja henkilöstöön. Talouden vakauttaminen tullee edellyttämään rakenteellisia ja pysyviä muutoksia kunnan palvelutuotannossa, organisaatiossa, tehvissä ja toiminnoissa. Arvioinnin kohteena ovat myös palvelutuotantoa tukevat hallinnolliset tukitoiminnot samoin kuin mahdollisiin palvelumuutoksiin liittyen myös johtamisjärjestelmä.

Yhteistoimintamenettelyssä läpikäytävien työnantajan harkitsemien toimenpiteiden toteutus olisi mahdollista vuosien 2025-2027 aikana. Nyt käytävässä yhteistoimintamenettelyssä käytettävissä tulee olla kaikki talouden vakauttamiseen tarvittavat keinot.

Hallintosäännön 43 §:ssä säädetään kunnanhallituksen yleistoimivallasta henkilöstöasioissa. Koska yhteistoimintamenettely on edellä kuvatusti tarpeen käydä osana talouden vakauttamisohjelman valmistelua ja se koskee kunnan koko henkilöstöä ja organisaatiota, asia kuuluu kunnanhallituksen päätettäväksi.

Yhteistoimintamenettelyn päätökseen saattaminen tuodaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi, jonka jälkeen mahdollisista toimenpiteistä päätetään hallintosäännön toimivallan mukaisesti.

Esittelijä pormestari Markku Koskinen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää

1. valtuuttaa kansliapäällikön antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi
2. aloittaa koko kunnan henkilöstöä koskevan yhteistoimintaneuvottelun edellä kuvatun mukaisesti Kärkölen kunnan talouden vakauttamiseksi sekä henkilöstön kehittämissuunnitelman laatimiseksi ja kunnan

palvelutuotannon kehittämiseksi

3. nimetä pormestarin ja kansliapäällikön edustamaan työnantajaa käynnistyvissä neuvotteluissa sekä oikeuttaa kansliapäällikön nimeämään tarvittaessa työnantajan edustajana toimivat henkilöt yhteistoimintaneuvotteluihin ja

4. velvoittaa pormestaria ja kansliapäällikköä informoimaan säännöllisesti kunnanhallitusta ja henkilökuntaa yhteistoimintamenettelyjen etenemisestä.

Päätös

Anne Tuomaila-Lähteenmäki teki pöydällepanoehdotuksen. Ehdotusta ei kannatettu.

Kunnanhallitus hyväksyi pormestarin päätösehdotuksen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Jakelu

toimialajohtajat
pääluottamusmiehet
pormestari
henkilöstöpäällikkö
talouspäällikkö